

Vraag 1 - 2de round : Zei u 'interactie'?

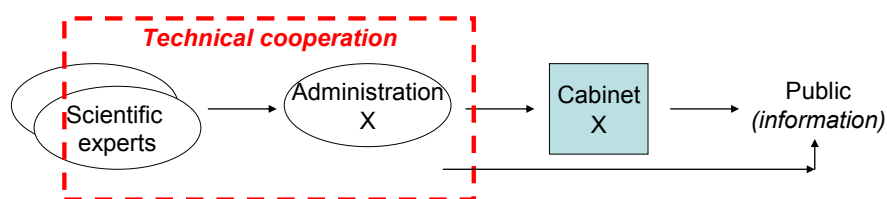
*Aan de eerste vragenronde namen evenveel onderzoekers (universitair of binnen overheidsinstellingen) als ambtenaren deel. De grote meerderheid is technisch-wetenschappelijk gevormd. Om wetenschappelijke data te verkrijgen, werken ambtenaren samen met onderzoeksgerichte overheidsinstellingen, universiteiten en andere departementen binnen de administratie. De rapporten van de overheidsadministratie zijn bestemd voor intern gebruik, publiek of gericht aan een specifiek kabinet. Het werkingsmodel dat zich lijkt af te tekenen is het **preventiemodel**.*

Een goede technische samenwerking tussen actoren met een wetenschappelijke vorming (onderzoekers en beleidsmedewerkers of ambtenaren) leidt tot een algemeen beeld van de luchtkwaliteit, alsook tot een reeks beleidsvoorstellen om de concentraties fijn stof te doen dalen. Dit geheel van data wordt overgemaakt aan een specifiek bevoegd kabinet. Het kabinet weerhoudt bepaalde voorstellen en andere niet. Burgers worden geïnformeerd en gesensibiliseerd : ze spelen een eerder passieve rol.

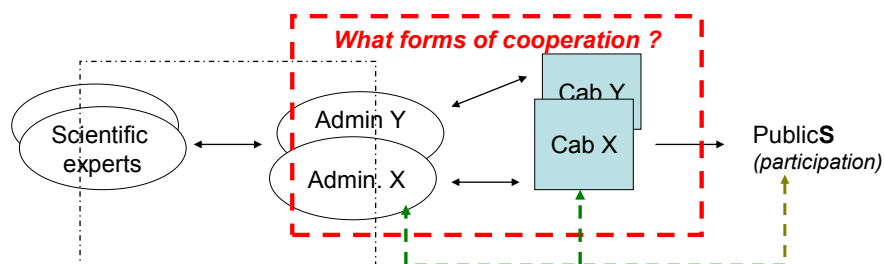
In het interactieve model leidt een goede technische samenwerking tussen actoren met een wetenschappelijke vorming (onderzoekers en beleidsmedewerkers of ambtenaren) tot een algemeen beeld van de luchtkwaliteit. Dit geheel van data dient als vertrekpunt voor een overleg tussen administraties en kabinetten van verschillende beleidsdomeinen. Het overleg behandelt de sociale en politieke dimensies van een transversale problematiek, bedoeld om maatregelen te ontwerpen die de concentraties fijn stof zullen doen dalen. Burgers nemen deel aan het overleg volgens welbepaalde procedures. Zij spelen een actieve rol als 'deskundigen van de praktijkervaring'.

- Welk model sluit het best aan bij uw ervaring?
- Kan u de kwaliteiten en gebreken van elk model aanwijzen? Welk van de twee verkiest u?

Model 1 : a sequential and specialized approach, where public administration and researchers define the technical basis for the political decision taken by the Cabinet

Model 2 : an interactive approach, with interactions between administrative sectors and fields of political responsibilities, and two-ways communication to the publics.

Vraag 2 - 2de round: Sprak U over 'politieke opties'?

Bijna alle respondenten vinden dat de gewestelijke plannen – sommigen vermelden ook het federale plan – rond luchtkwaliteit een goede analyse geven van de situatie: niemand van de administratie lijkt zich te beklagen over een tekort aan informatie. De meerderheid vindt echter dat er een **implementatielogica** ontbreekt in deze plannen: **de doelstellingen (die niet worden betwist) worden onvoldoende geoperationaliseerd, er worden geen actieprioriteiten gesteld, en er worden geen duidelijk bestemde middelen vrijgemaakt.**

Dit zou het resultaat kunnen zijn van een gebrek aan politieke wil ten aanstaan van onpopulaire maatregelen. De respondenten wijzen anderzijds op de belemmeringen die veroorzaakt worden door een gammele coördinatie tussen en binnen de gewesten van het land. Nederlandstalige respondenten wijzen meer precies op de veelheid aan actoren in Vlaanderen. **De vraag is dan: hoe moet kennis in actie worden omgezet? Hoe moet men tot politieke opties komen?**

Citaten uit de eerste vragenronde:

- *"De prioriteiten zijn: voldoen aan de Europese doelstellingen dit evenwel zonder het beleid van andere beleidsdomeinen te beïnvloeden wat het ontbreken van een visie blootlegt gezien sommige van deze beleidsvisies van andere beleidsdomeinen niet verzoenbaar zijn met het halen van de Europese doelstellingen."*
- *"Een echte langetermijnvisie ontbreekt mijn inziens. Vlaanderen in actie (VIA) zet zowel in op de doorbraken "groen stedengewest" als op "slimme draaischijf van Europa". Voor het thema "luchtkwaliteit" zijn dit twee eerder tegenstrijdige richtingen. Het is me niet duidelijk hoe de fijnstofproblematiek hierin wordt aangepakt."*
- *"De lange termijn visie is opgenomen in het stofplan van 2005. Dit is de basis van het huidig gevoerde stofbeleid."*

Hoe staat U tegenover deze citaten?

Hoe staat U tegenover onze interpretatie: "De vraag is dan: hoe moet kennis in actie worden omgezet? Hoe moet men politieke opties nemen?"

[actionbudget](#) [admincontinuite](#) [adminvsdecisionpol](#) [airnoprior](#) [besoinanticipation](#) [besoinconfianceadmincab](#) [besoinforum](#) [besoinquantification](#) [besoinscenario](#) [besointransversalite](#)
[budget](#) [climatvsair](#) [communicationpouracceptation](#) [couragepolitique](#) [courterme](#) [importanceadmin](#) [importancegouvernement](#) [individualisation](#) [infopourdraagvlak](#)
[interetgeneral](#) [leadershippolitique](#) [manqueaction](#) [manquecoordination](#) [manquevision](#) [manquevolpol](#) [menaceministres](#)
[mesurescontradictaires](#) [minaplan](#) [multitudeacteurs](#) [optionspolpourpol](#) [polfiscalelevier](#) [praatbarak](#) [responsabilitecitoyen](#) [VISION](#)

Vraag 3 - 2de round : Zei u 'onpopulaire maatregelen'?

De resultaten van de eerste ronde suggereren het volgende:

1. *De te nemen maatregelen om vervuiling door fijn stof tegen te gaan worden als **onpopulair** beschouwd omdat de toepassing ervan een gedragswijziging van de burger vergt.*
 2. *De meerderheid van de respondenten zijn **eerder terughoudend tegenover de participatie van burgers** bij het uittekenen van maatregelen. De burger zou minder bekommerd zijn om het algemene belang dan om het eigenbelang (NIMBY-fenomeen).*
- *Citaat: '(wat betreft burgerparticipatie) Persoonlijk denk ik dat men moet luisteren naar mensen die competent zijn (onderzoekers) en moet opletten voor de mening van*

'Jan met de Pet' of bepaalde politici die noch een algemene visie hebben, noch een visie op lange termijn.'

- Citaat: *'(burgerparticipatie moet uitgesloten worden) in geval van onpopulaire maatregelen (zoals een kilometerheffing). Het is de rol van de politicus om het algemene belang te dienen. De burger kan dit niet. Burgers hebben een hefboomfunctie: politici doen maar iets als ze daartoe door burgers worden aangezet.'*

Evaluatief onderzoek van openbaar beleid toont inderdaad dat het aanzetten tot gedragswijziging op sterke weerstand stuit. In het kader van luchtkwaliteitsbeleid moeten burgers overtuigd worden van de noodzaak van verandering en moeten ze op één lijn worden gebracht met betrekking tot de te behalen **doelstellingen** rond uitstootvermindering en de **maatregelen** om deze te bereiken.

De aanvaardingsgraad van a priori onpopulaire maatregelen (beslissingen) hangt af van hun **technische en sociale** legitimiteit.

Deze legitimiteit hangt dan weer af van een aantal voorwaarden:

- De betrokkenen moeten de genomen maatregelen **begrijpen** (*communicatie*)
- De overtuiging bij de betrokkenen dat de genomen beslissing **technisch pertinent** is (*technische legitimiteit*)
- ...en dat de beslissing in het **algemene belang** is (*rekening houdend met de legitimiteit van de doelstellingen*)
- ...dat de beslissing ook in ieders **eigenbelang** is (*rekening houdend met een plurale samenleving en het gevolg hiervan voor billijke maatregelen in een plurale context*)
- ...dat de betrokkenen in staat zullen zijn (*materiële en immatériële hulpbronnen*) om zich naar de genomen beslissing te **schikken**.

Hebt U nog een voorwaarde toe te voegen of wenst U er één te verwijderen? Hebt U bedenkingen bij één of meerdere van deze voorwaarden?

[communicationpouracceptation](#) [criterecommunication](#) [criteredequite](#) [critereehelleparticipation](#) [criterescommunication](#) [critereslastrosurfing](#) [criterespertinents](#)
[critereupstream](#) [evaluermesures](#) [individualisation](#) [interetgeneral](#) [interetgeneralespacetemps](#) [lienniveaupopularite](#) [mesuresimpopparticip](#) [mesuresimpoppreuvescience](#) [modevie](#)
[procedureacceptation](#) [projetdesociete](#) [sciencevspol](#)

Vraag 4 - 2de round :En als we het over participatie hadden?

Om een zekere graad van aanvaarding te bekomen voor a priori onpopulaire maatregelen zou men kunnen gebruikmaken van een **scenariomethode**. Het gaat om een variant van burgerpanels waarin prospectieve en deliberatieve benaderingen worden gecombineerd. (Andersen I, Jaeger B, 1999, Danish participatory models. Scenario workshops and consensus conferences: towards more democratic decision-making, Science and Public Policy, 26 (5), 1999, p. 331–340).

In een eerste beweging worden vier groepen actoren – gewone burgers, experts, besluitvormers en stakeholders (bedrijven bijvoorbeeld) - samengezet in een brainstormsessie om twee tot vier scenario's te analyseren. Ze zetten de prioriteiten uit en de plaatsen van consensus.

In een tweede beweging moeten de deelnemers samenwerken en een actieplan uitwerken. De bedoeling is om ze in een kritische reflectie te betrekken en vervolgens te laten overstappen van deze kritische houding naar een actiegerichte constructieve houding.

De samenstelling van de scenario workshop is belangrijk: ieder die zichzelf beschouwd als bij de zaak betrokken wordt gezien alsoe en 'expert' in brede zin (er wordt weleens van 'lokale experts' of 'experts van de praktijk' gesproken). Als betrokken actor kent ieder mogelijkheden, hinderpalen en beperkingen van een verandering. De verandering hangt dan ook van hen af, van hun initiatieven nu en in de toekomst.

- **Hebt U ervaring met dit soort van methode?**
- **Kan een scenario-workshop volgens U bijdragen om maatregelen daadkrachtiger en legitiemer te maken? Of is het verloren tijd, geld en energie?**
- **Kent U andere manieren om tot maatregelen te komen die technisch en sociaal legitiem en aanvaardbaar zijn? Enig commentaar?**

[atelieracceptation](#) [atelierarbitre](#) [atelierbenchmark](#) [atelierbiais](#) [ateliergrosdossiers](#) [atelierridealiste](#) [atelierrinertie](#) [atelierrmobilititeitsplan](#) [atelierrpertinent](#) [atelierrressources](#) [atelierrtemps](#) [beerse](#)
[communicationpouracceptation](#) [contextebelge](#) [couragepolitique](#) [democratieindirecte](#) [draagvlakonderzoek](#) [experienceatelier](#) [fdobackcasting](#) [importanceeurope](#) [incitants](#) [manqueaction](#)
[mesuresnecessairesconnues](#) [motivationateliervsaction](#) [pasdexperienceatelier](#) [printempsenvironnement](#) [scenariosparticipation](#) [sensmaintenu](#) [viwta](#) [vulgarscience](#)

Vraag 5 - 2de round: En als we het over 'transversaliteit' hadden?

'Hoe kennis omzetten in actie, hoe politieke opties nemen?' Is het mogelijk om tot procedures te komen die aanzetten tot het nemen van originele politieke opties ? Procedures die coördinatie en een transversale benadering aanmoedigen?

De analyse van de maatregelen die worden voorgesteld in actieplannen toont dat de meeste problemen binnen het luchtkwaliteitsbeleid van *transversale aard* zijn: de vraagstukken hebben te maken met gezondheid en milieu, mobiliteit, ruimtelijke ordening, fiscaliteit,...

Denken we bijvoorbeeld aan een fiscale maatregel (de kilometerheffing bijvoorbeeld). Dit soort maatregel kan in principe enkel worden uitgevoerd als de Gewesten en het federale niveau multilateraal samenwerken.

In bepaalde politieke domeinen buiten het luchtkwaliteitsbeleid, hebben zich Werkgroepen gevormd tussen overheidsinstellingen met een Opdrachtbrief van de bevoegde ministers: de NEHAPs (National Environmental and Health Action Plan) zijn hiervan een voorbeeld. Zulke Werkgroepen hebben een aantal verdiensten: ze vergen een gezamenlijke aanpak van de problematiek, ze confronteren de betrokken overheidsinstellingen met elkaars referentiekaders, en ze herdefiniëren het probleemkader. Om creatief te kunnen werken zouden deze Werkgroepen transversaal moeten zijn, en beleidsmedewerkers alsook besluitvormers van verschillende politieke domeinen en verschillende besluitniveau's moeten betrekken. Om daadkrachtig te zijn, hebben de Werkgroepen een politieke en administratieve leiderschapstructuur nodig.

We vragen U om deze Werkgroepdynamiek kort te evalueren met een SWOT-analyse. Wat zijn de kenteringen van dit soort **transversale en multilaterale** aanpak op vlak van:

- Inherente Sterktes ?
- Inherente Zwaktes ?
- Kansen ?
- Bedreigingen ?

Kan U uw stellingen illustreren met persoonlijke ervaringen?

[evaluationmesures](#) [faibleagenda](#) [faiblebudget](#) [faiblecomplex](#) [faibledecision](#) [faiblediscussion](#) [faibleinertie](#) [faiblemesures](#) [faiblemultiexpertise](#) [faibletemps](#) [faiblevolpol](#) [forcecauses](#) [forcecoherence](#)
[forcecollaboration](#) [forceintegration](#) [formultiexpertises](#) [forcepointdevue](#) [forcerealite](#) [forcereseau](#) [forcesoutenance](#) [fdolipservice](#) [goodwill](#) [gtcmresultats](#) [leadershippolitique](#)

[menacedebordementpouvoir](#) [menacedivergence](#) [menaceimposition](#) [menaceinertie](#) [menacetabou](#) [menacetemps](#) [multisunifactoriel](#) [opportabexposure](#) [opportcoherence](#) [opportcollab](#) [oportcollaboration](#)
[opporteredibilite](#) [opportesprit](#) [OPPORTPOL](#) [polenvexperimente](#) [praatbarak](#)

Vraag 6 - 2de round :Feedback van de eerste vragenronde in de online Mesydel-enquete

Aan de eerste vragenronde namen evenveel onderzoekers (universitair of binnen overheidsinstellingen) als beleidsmedewerkers of ambtenaren deel. We hebben ook enkele antwoorden ontvangen van personen werkzaam in de verenigingssector, de media en de industrie. De antwoorden bevestigen dat de beheerstructuren voor luchtkwaliteit in Vlaanderen en Wallonië zeer verschillend zijn, wat onze keuze voor een aparte behandeling van de vragenlijsten rechtvaardigt.

In Vlaanderen lijkt zich een interdisciplinair netwerk gevormd te hebben tussen onderzoekers en overheidsambtenaren. Hiervan getuige de samenwerking tussen onderzoeksinstituten en administratieve departementen zoals LNE, IRCEL, VMM, VITO en verscheidene universiteiten.

Opvallend is ook het belang van het Steunpunt Milieu en Gezondheid voor de financiering van onderzoek naar vraagstukken rond milieu en gezondheid in een interdisciplinair kader en gestuurd door vertegenwoordigers van drie beleidsdomeinen. Instanties uit medische hoek (medische milieudeskundigen bijvoorbeeld) lijken ook deel uit te maken van het netwerk.

In Wallonië wordt de aandacht gevestigd op de rol van Belspo (Federaal Wetenschapsbeleid) en IRCEL. Ook ISSEP is goed gekend onder de respondenten en de meesten hebben al samengewerkt met AWAC en BIM. De meest bekende entiteit voor beide landsdelen is IRCEL/CELINE. Franstalige respondenten lijken doorgaans verschillende Vlaamse instanties te kennen (VMM/MIRA bijvoorbeeld), terwijl het omgekeerde niet werd vastgesteld.

De belangrijkste informatiebronnen die door Nederlandstalige respondenten werden vernoemd zijn MIRA/VMM naast Europese bronnen, IRCEL en VITO. Franstalige respondenten vermelden vooral Europese en internationale (WHO) bronnen (het Waalse Tableau de Bord de l'Environnement wordt niet vermeld als bron).

De deelnemers aan de enquête onderlijnen het belang van samenwerking tussen verschillende entiteiten in deze problematiek : we komen zo tot betere besluiten, en het moet zorgen voor een coherente aanpak die leidt tot een betere communicatie met politieke verantwoordelijken en de bevolking. Deze communicatie is erg belangrijk om het probleem zichtbaar te maken. Men vermeldt ook het belang van de interregionale samenwerking. Hiervan getuige de plaats van IRCEL/CELINE in de netwerken, een instantie die een zeer goede reputatie geniet.

Franstalige respondenten (voor Wallonië en Brussel samen) spreken van een slechte coördinatie tussen de gewesten van het land. Het Europese niveau heeft een belangrijke rol gespeeld in de aansturing van het probleem en het speelt die rol vandaag nog steeds door strikte normen op te leggen. Aan Nederlandstalige kant wijzen verschillende respondenten op een gammele politieke coördinatie binnen het Vlaamse Gewest, alsook tussen de federale en gewestelijke bevoegdheden. Sommigen hebben het moeilijk met de veelheid aan actoren die een gecoördineerde en coherente aanpak bemoeilijkt, zelfs binnen het Vlaamse Gewest.

In beide landsdelen pleiten verschillende respondenten voor een betere coördinatie op regionaal vlak, en sommigen voor een federalisering van de materie.

Tot slot, welhaast alle respondenten zeggen dat de gewestelijke plannen – sommigen vermelden ook het federale plan – rond luchtkwaliteit een goede analyse geven van de situatie : niemand van de administratie lijkt zich te beklagen over een tekort aan informatie.

Sommigen echter, kaarten de moeilijkheid aan om al deze informatie in concrete initiatieven om te zetten in dit politiek gevoelige gebied.

Vraag 1 - 1ste round

De voorbije tien jaar traden in de Europese Unie een toenemend aantal richtlijnen in werking om vervuiling door fijn stof in de Lidstaten tegen te gaan (PM10, PM 2.5).

1. Bestaat er volgens u een **lange termijnvisie** in het Vlaamse beleid om luchtvervuiling door fijn stof tegen te gaan?
2. Wat zijn de **prioriteiten** in het **huidig gevoerde** fijn stofbeleid?

[actionsymbolique](#) [actiontechnique](#) [contradiction](#) [curatif](#) [deresponsibilisation](#) [durabilite](#) [lacunesante](#) [manquevision](#) [manquevisiontransport](#) [manquevolpol](#) [nontransversalite](#) [noprior](#)
[obligationeurope](#) [piorchauffage](#) [pioridiesel](#) [pioridiffuse](#) [piorihotspot](#) [piorindustrie](#) [piorimasse](#) [piorinormes](#) [piorports](#) [piorources](#) [piorstofplan](#) [piortraffic](#) [piortransport](#) [piorvilles](#)
[stofplan](#) [tax](#) [traptrafic](#) [VISION](#) [visionpaslaire](#)

Vraag 2 - 1ste round

Verscheidene organisaties en instituties kunnen potentieel worden betrokken bij het luchtkwaliteitsbeleid.

1. Met wie onderhoudt u in uw **huidige functie** contacten in verband met de luchtkwaliteitsproblematiek?

(Voorbeelden: andere diensten binnen uw organisatie, overheidsadministraties, onderzoekscentra, universiteiten, NGO's, privé-bedrijven, enz.)

Kan u ook specificeren over welke thema's of onderwerpen deze contacten handelen?

2. Vindt u het belangrijk om deze contacten **te onderhouden**? Waarom?

[adminsourcinfo](#) [airdansmobilité](#) [ami](#) [amv](#) [avw](#) [contactcomplexe](#) [imporecherche](#) [ircel](#) [Ingezond](#) [netactionnecessaire](#) [netadmin](#) [netaim](#) [netalarm](#) [netamis](#) [netamne](#) [netbb](#)
[netbbl](#) [netbelpo](#) [netchercheurs](#) [netchiffres](#) [netclients](#) [netcommunes](#) [netdecision](#) [netdraagvlak](#) [neteurope](#) [netfinances](#) [netibge](#) [netinfo](#) [netintegrationenv](#) [netinternational](#)
[netinterne](#) [netiph](#) [netircel](#) [netlne](#) [netmed](#) [netmira](#) [netmow](#) [netmbs](#) [netoms](#) [netong](#) [netprovince](#) [netrwo](#) [netsmg](#) [netsmow](#) [netspfdurable](#) [netspfenv](#) [netspfmob](#)
[netstakeholders](#) [nettml](#) [nettritel](#) [netuniv](#) [netvisibilite](#) [netvito](#) [netvmm](#) [netvvvl](#) [networking](#) [ports](#) [reseauongadminpol](#) [spfenv](#) [villes](#) [vito](#) [vmm](#)

Vraag 3 - 1ste round

Officieel wordt het luchtkwaliteitsbeleid vormgegeven door een aantal instellingen en organisaties.

1. IRCEL/CELINE
2. VMM (Vlaamse Milieumaatschappij)
3. MIRA (Milieurapport Vlaanderen)
4. LNE (Vlaamse Milieuadministratie)
5. AWAC (Agence wallonne de l'air et du climat)
6. ISSEP (Institut scientifique de service publique)
7. SPW/DGO3
8. ICL (Interministeriële Conferentie voor het Leefmilieu)
9. CCIM (Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid)
10. Nationale Klimaatcommissie
11. FOD Wetenschapsbeleid
12. FOD Leefmilieu
13. Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
14. Steunpunt Milieu en Gezondheid

15. Medische Milieudeskundigen
16. Ministerieel Kabinet
17. Andere?

Wat is volgens u de **rol** van de volgende actoren (gelieve dit te verduidelijken voor de actoren die u kent)?

[awac](#) [belspo](#) [cab](#) [ccim](#) [ibge](#) [icl](#) [iph](#) [ircel](#) [issep](#) [klim](#) [lne](#) [med](#) [mira](#) [multitudeacteurs](#) [netcoherence](#) [smg](#) [spfenv](#) [spw](#) [vazg](#) [vmm](#)

Vraag 4 - 1ste round

Verschillende organisaties en administraties genereren informatie over fijn stof en luchtkwaliteit.

Het kan gaan om onderzoekscentra, internationale organisaties zoals WHO en de EU, overheidsadministraties of andere.

Gelieve **de bronnen** te vermelden die u in de praktijk gebruikt, alsook het **type informatie** dat elke bron u geeft (internationale of regionale rapporten, gegevens, modellen, enz.).

[adminsourcinfo](#) [evaluationinternemulti](#) [ifointerne](#) [infoadmin](#) [infobelspo](#) [infobureauplan](#) [infochercheurs](#) [infoeef](#) [infoeea](#) [infoema](#) [infoemep](#) [infoeprtr](#) [infoeurope](#) [infofebiac](#) [infofdgy](#) [infoiiasa](#) [infointernational](#) [infoircel](#) [infoihl](#) [infojne](#) [infomira](#) [infonbb](#) [infonec](#) [infoned](#) [infonis](#) [infooms](#) [infofetrol](#) [inforevues](#) [infospeconomie](#) [infotno](#) [infoouniv](#) [infovito](#) [infovmm](#) [inooms](#) [mer](#)

Vraag 5 - 1ste round

U genereert zelf ook informatie (rapporten, gegevens, modellen, enz.). Kan u zeggen **waarvoor** deze informatie wordt gebruikt en **wie** de informatie gebruikt?

[chiffres](#) [ciblecitoyen](#) [ciblemedia](#) [ciblepol](#) [interne](#) [taradmin](#) [taragricult](#) [tarbelspo](#) [tarcab](#) [tarchercheurs](#) [tarcommunes](#) [tareurope](#) [targouvflam](#) [tarinternational](#) [tarinterne](#) [tarlne](#) [tarmina](#) [tarmira](#) [tarmob](#) [tarparlemflam](#) [tarprive](#) [tarpublic](#) [tarrevues](#) [tarstakeholders](#) [tarun](#) [tarvmm](#)

Vraag 6 - 1ste round

In verscheidene beleidsdomeinen kent men in toenemende mate een rol toe aan de verwachtingen van burgers. De burgers kunnen participeren in het uittekenen van het beleid, of de implementatie van het beleid.

1. Welke rol zou u de burgers toekennen in het **uittekenen van het beleid**?
2. Welke rol zou u de burgers toekennen in de **implementatie van het beleid**?
3. Vindt u dat burgers soms beter **niet** participeren? Zo ja, wanneer?

[conflictsdinteret](#) [deficitmodel](#) [doelgroepenbeleid](#) [draagvlak](#) [educpublic](#) [feedbackimplem](#) [implemcitoyen](#) [implemexperts](#) [implemlimite](#) [implemsensi](#) [infoplan](#) [interetgeneral](#) [iso](#) [mamca](#) [mesuresimpop](#) [modevie](#) [nimby](#) [nonmilitants](#) [opinionpublic](#) [participexperts](#) [participimplem](#) [participplan](#) [pasdexclusion](#) [publicinfo](#) [publiclevier](#) [scenario](#) [scienceobjective](#) [upstreamengagement](#) [usagers](#)

Vraag 7 - 1ste round

Vandaag worden de verantwoordelijkheden inzake luchtkwaliteit verdeeld over het Europese niveau, het intergewestelijke niveau in België, de drie gewesten zelf en het lokale niveau.

- Is deze verdeling volgens u optimaal?
- Of moeten de verantwoordelijkheden van één van deze niveaus worden beperkt of verhoogd?
- Hoe vindt u de coördinatie tussen de verschillende niveau's?

Gelieve de rol van elk niveau kort te becommentariëren.

[airsansfrontiere](#) [centralisation](#) [conflictsdinteret](#) [deresponsibilisation](#) [doubletravail](#) [educpublic](#) [federalisation](#) [importancecoordinatiobelgique](#) [importanceeurope](#) [importancelocale](#)
[importanceregions](#) [macroeconomie](#) [manquevolpoi](#) [mauvaisecoordination](#) [mauvaisecoordinationeurope](#) [mauvaisecoordinationfedreg](#) [mauvaisecoordinationflandre](#)
[mauvaisecoordinationmethodes](#) [mauvaisecoordinationregions](#) [mauvaisecoordinationwallonie](#) [mauvaisedistribution](#) [mauvaisedistributionflandre](#) [mesuresimpop](#) [multitudeacteurs](#)
[netcoherence](#) [novoiceeurope](#) [obligationvilles](#) [subsidiarite](#)